

A fiatal munkavállalókat érő kockázatok megelőzésének helyes gyakorlata – Jelentés összefoglalója ⁽¹⁾

Bevezetés

Számos oka van annak, hogy a fiatalokat jobban fenyegeti a munkahelyi sérülés kockázata. Megfelelő tapasztalat és érettség, a kockázatok ismeretének, valamint szakismeret és képzettség hiányában szenvednek; a biztonság és egészségvédelem tekintetében esetlegesen nincsenek tisztában jogaikkal és munkáltatóik kötelezettségeivel, de az is előfordulhat, hogy nehezen mondják ki problémáikat, mivel új munkáltatójuk kedvében szeretnének járni. Ezért szakismereteiknek, szellemi és fizikai képességeiknek megfelelő, biztonságos és trestre szabott munkahelyekre kell őket irányítani, illetve megfelelő képzést és felügyeletet kell biztosítani a számukra.

Akár a fiatal, akár az idősebb munkavállalókat érintő munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi kockázatok többsége ugyanakkor megelőzhető lenne a kockázattértékelés elveinek alkalmazásával és a szükséges megelőző intézkedések bevezetésével. Ezen túlmenően a fiatal munkavállalók biztonságának fenntartásával, valamint megfelelő képzéssel és oktatással a munkáltatók hasznukra fordíthatják a fiatalok energiáját és motivációját, miközben megelőzési kultúrát népszerűsítenek. A legjobb gyakorlatra vonatkozó információcseré támogatása érdekében az ügynökség jelentést készített a fiatal munkavállalókat érő kockázatok megelőzésének helyes gyakorlatairól.

A fiatal munkavállalók védelmére irányuló stratégia

A fiatal munkavállalóknak szóló munkavédelmi kockázatok leküzdésére vonatkozó kétirányú stratégiát javasoló munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi modellt az 1. ábra mutatja be. Az újonnan felvett munkavállalók körében és az oktatás minden szintjén is megelőzési kultúrát kell népszerűsíteni. Az álláshelyek és a munkahelyek javítására irányuló szabályozási intézkedéseken kívül a tagállamok oktatási politikákat és gyakorlatokat dolgoznak ki és hajtanak végre annak érdekében, hogy a kockázatokról szóló oktatást, valamint a munkahelyi biztonságot és egészségvédelmet beépítsék az oktatásba és a szakképzésbe.

A politika és a programok szintjén hozott intézkedések

A fiatal munkavállalók sérüléseinek és megbetegedéseinek megelőzése politikai szinten kezdődik, ami jogszabályokat, valamint támogató programokat és kampányokat foglal magában. A nemzeti és az európai jogszabályok ⁽²⁾ arra kötelezik a munkáltatókat, hogy fordítsanak különleges figyelmet a kiskorúakra és a fiatalabb munkavállalókra, és kiemelik a biztonsági kultúra megteremtésének jelentőségét, ami jó alapot szolgáltat a fiatal munkavállalókat érő munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi kockázatok minimálisra csökkentéséhez.

A fiatal munkavállalók biztonságára vonatkozóan már számos innovatív program és kampány létezik. A munkahelyi szintű újítások hatékonyabb bevezetése érdekében ezen programok keretében szorosabb együttműködésre kell törekedni a különböző ágazatokkal és vállalatokkal. Fontos eljuttatni a vállalatokhoz azt az

1. ábra: A fiatal munkavállalók munkahelyi biztonságának és egészségvédelmének modellje

⁽¹⁾ A fiatal munkavállalókat érintő kockázatok megelőzése: politika, programok és munkahelyi gyakorlatok:

<http://osha.europa.eu/publications/reports/TE3008760ENC/view>

⁽²⁾ A 94/33/EK tanácsi irányelv a 18 éven aluli munkavállalókra vonatkozik.

üzenetet, hogy az egészséges és tájékozott munkavállalók fontos befektetésnek számítanak a jövő szempontjából. A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a fiatalokat nagy arányban foglalkoztató ágazatokban – például fodrászatokban és telefonközpontokban – a munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi programok és kampányok az ifjúságot érintő szempontokat is tartalmazzanak.

A munkahelyi beavatkozásokból és szakképzésből levont tanulságok

A jelentés a fiatal munkavállalókat érő kockázatok megelőzésére irányuló sikeres intézkedések eseteit mutatja be. Az esetek többsége képzési és mentorálási kezdeményezés, fontos azonban kiemelni, hogy erre a képzésre olyan szervezeteken belül került sor, amelyek jó munkavédelmi irányítási rendszerrel rendelkeznek a fiatal munkavállalókat veszélyeztető kockázatok megelőzésére. A képzés a munkavédelmi irányítási rendszer egyik részét képviseli.

A munkahely többi munkavállalójának a projekt iránti elköteleződését elengedhetetlennek tartják csakúgy, mint az olyan érdekeltekkel folytatott együttműködést, mint az oktatási intézmények, munkaügyi felügyelők és a szakszervezetek. A munkahelyi esettanulmányok a fiatal munkavállalókba való befektetés lehetséges megtérülését is jelzik. A munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi képzés nem csak magukat a fiatal munkavállalókat fejleszti, hanem fokozhatja a munkaerő egészének munkahelyi biztonságát és egészségvédelmét érő kockázatok felismerését is.

Sikertényezők a képzés során

Az adott jelentésben tárgyalt képzési példák között számos azonosítható közös sikertényező létezik. E sikertényezők között szerepel:

- a fiatalokat érintő szempontok beépítése valamennyi megelőző intézkedésbe;
- kiemelkedő kötelezettségvállalás a fiatalok védelmére irányuló munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi intézkedésekre;
- az átfogó biztonsági irányítás keretében munkahelyi képzés biztosítása a munkahelyi kockázatok megelőzése, valamint annak biztosítása érdekében, hogy a fiatal munkavállalók csak a szellemi és fizikai képességeikhez igazodó feladatokat végezzenek, megfelelő felügyelet mellett. Önmagában a képzés nem hatékony a kockázat csökkentésére;
- intézkedések és beavatkozások kockázatértékelésre való alapozása, valamint az intézkedések végrehajtásának, nyomon követésének és felülvizsgálatának biztosítása;
- a munkakörnyezet a fiatalok számára biztonságossá és egészségessé tételét célzó intézkedések végrehajtásával összefüggésben nyújtott képzés, életkoruknak, képességeiknek és tapasztalataiknak megfelelő álláshelyeket és megfelelő felügyeletet biztosítva számukra;
- a fiatal munkavállalókkal folytatott konzultáció és aktív részvételük;
- a munkahelyi biztonság és egészségvédelem oktatásba történő beépítésének tapasztalataiból való tanulás jelentősége, hiszen a munkahelyi biztonság és egészségvédelem hatékony oktatására vonatkozó ajánlások is érvényesek a munkahelyre, például:
 - a szakismeretek fejlesztésére összpontosító, egyértelmű tanulási célok kitűzése;
 - az elmélet és a gyakorlat egyensúlyának alkalmazása;
 - megfelelő oktatási források és módszerek használata;
 - a felügyelők, mentorok és oktatók képzésére vonatkozó követelmény a szerepükben, valamint a munkahelyi biztonság és egészségvédelem területén;
 - a munkahelyi biztonság és egészségvédelem egyéb bevezető képzés szerves részévé tétele;

- partnerségek kialakítása – munkahelyi szinten ez ideiglenes foglalkoztatási ügynökségekkel létrehozott partnerségeket jelent;
- a „női” és „férfi” álláshelyek lefedése;
- szoros kapcsolat biztosítása a munka világával;
- munkatársak – tapasztaltabb fiatal munkavállalók, valamint tapasztalt idősebb munkavállalók mentorként való – igénybevétele hatékonyasága. Ez az új és az idősebb munkavállalók számára egyaránt pozitív tapasztalatot biztosít;
- aktív, részvételen alapuló tanulási módszerek alkalmazása, például amelyekben a fiatalok megtanulják felismerni a veszélyeket, valamint megvizsgálni és megoldani a valós munkavégzéssel járó problémákat, és amennyiben lehetséges, ezt valódi munkahelyeken teszik;
- videofelvételek vagy a virtuális valósággal kapcsolatos módszerek használata olyan esetekben, ahol nem lehetséges a valódi munkahelyekhez való hozzáférés, és a magas kockázatot jelentő helyzetek szemléltetése;
- versenyek vagy más elismerési formák alkalmazása a munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi projektekkel kapcsolatos munka, illetve a munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi szakismeretek bemutatásának motiválása érdekében;
- az ilyen gyakorlatok eredményeinek visszacsatolása a valódi munkahelyi kockázatértékelési és megelőzési folyamatba. Ez a gyakorlatot a fiatalok számára értelmessé, a munkáltatók számára pedig értékessé teszi;
- a képzést elismert oklevél vagy a szakképzettséget igazoló egyéb bizonyítvány megszerzéséhez kötik, amivel a gyakorlatok kiegészíthetők önéletrajzokat, és ami növeli alkalmazhatóságukat;
- programok esetén olyan holisztikus megközelítés alkalmazása, amely ötvözi az iskolai és szakképző intézményi tevékenységeket a vállalati javított megelőzés támogatásával;
- a munkahelyi biztonságnak és egészségvédelemnek a jó munkavégzés részévé tétele a munkahelyen és a szakképzés során;
- a munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi képzés és szakmeret-fejlesztés az egész életen át tartó tanulás és fejlődés szerves részévé tétele. Jogszabályi előírások értelmében a munkahelyi biztonságnak és egészségvédelemnek nem a munkába álláskor nyújtott egyszeri képzésnek kell lennie.

A politikáktól a gyakorlatig

A gyakornokok átalakítják a munkahelyi biztonságról és egészségvédelemről szóló tananyagokat (SPAR).

A kiskereskedelmi lánc kihasználta az osztrák munkaügyi felügyelőség Team4Kids elnevezésű kampányát. A SPAR gyakornokai, a munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi személyzet és a munkaügyi felügyelőség – a gyakornokok saját vizsgálati eredményeire alapozva – közös munkát végeztek a munkahelyek értékelésére vonatkozó programok kidolgozása érdekében. Ezek a gyakornokok a projekt során szerzett ismereteiket és tapasztalataikat átadva a későbbiekben újabb gyakornokokat tanítottak meg a munkahelyi biztonságra és egészségvédelemre.

A fiatal munkavállalók motiválása munkahelyi biztonságuk és egészségvédelmük javítását célzó intézkedések meghozatalára (DaimlerChrysler).

A fiatal gyakornokoknak valódi, a munkahelyi biztonságot és egészségvédelmet érintő kérdéseket adtak, majd arra kérték őket, hogy találjanak azokra gyakorlati és megvalósítható megoldásokat. A felső vezetés jóváhagyását követően a tanulmányból származó eredményeket szakértők segítségével hajtották végre. A fiatal munkavállalók tapasztalatokat szereztek a döntéshozatal és a terméktervezés területén, és kiemelkedő motivációval rendelkeztek ahhoz, hogy munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi kérdésekkel foglalkozzanak.

Európai Munkahelyi Biztonsági és Egészségvédelmi Ügynökség

Gran Vía, 33, E-48009 Bilbao

Tel.: (+ 34) 94 479 43 60, Fax: (+ 34) 94 479 43 83

E-mail: information@osha.europa.eu

Európai Munkahelyi Biztonsági és Egészségvédelmi Ügynökség. A sokszorosítás a forrás feltüntetésével engedélyezett. Printed in Belgium, 2008

<http://osha.europa.eu>